

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši števil. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša označila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, označila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Slovinci v Dalmaciji.

Te dni so prišli naši poslanci poučen politični tečaj v Splitu. Tako je bilo čitati v listih in tako smo tudi mi poročali v zadnji številki. Tak tečaj sam zasebi ni nič posebnega, in ako bi se bil ta tečaj vršil kje v naših krajih, rečeno na Dolenjskem, bi bilo z notico, ki smo jo zadnjič objavili, vse opravljeno. A kar je zanimivo pri tem tečaju, je to, da se je vršil daleč od naše domovine, globoko doli v Dalmaciji.

Split je eno najvažnejših dalmatinskih mest. Starodavno mesto je to. Leži ob morju in ima veliko pristanišče. Kadar bo dograjena belokranjska železnica, ki se začneja pri Novem Mestu, se bo inogoče iz Ljubljane peljali naravnost v Split. Sedaj pa te zveze še ni. Kdor hoče v Split, mora sesti v Trstu ali na Reki na parobrod in pride tja šele po več kot poldnevni vožnji po morju.

V tem mestu tedaj so imeli pred par dnevi trije naši poslanci predavanja. Namen teh predavanj je bil, seznaniti dalmatinske Hrvate z našo stranko, pokazati jim, kako sodi Slovenska Ljudska Stranka o važnih političnih vprašanjih, ki se tičejo Slovencev in Hrvatov, in tako ustvariti med Hrvati razumevanje naše politike v parlamentu in doma na Slovenskem.

Velikanskega pomena je za Slovence in Hrvate v naši državi, da stopimo v kar najožjo medsebojno zvezo. Dalmacija pošilja v dunajski parlament enajst poslancev. Ako se ti pridružijo slovenskim poslancem, potem ti vsi skupaj tvorijo v parlamentu okoli 35 mož močno skupino. To je tako število, da mora vlada že z njimi računati.

Položaj pa je sedaj v monarhiji tak, da Slovenci in Hrvati ne morejo ničesar doseči, ako ne nastopajo edini. Nikdar ni bila sloga

tako potrebna, kakor je dandanes. Vojna na Balkanu je pokazala, da živi v Jugoslovanih velika moč. Razmere, ki vladajo na Slovenskem in Hrvaškem, pa pričajo, da se avstrijska vlada za to nič ne zmeni in dosledno prezira vse želje Slovencev in Hrvatov. Nam Slovincem ne da niti najnavadnejših pravic in je slepa in gluha za vse pritožbe. Hrvatom gospodari še vedno Cuvaj, ki ga vse sovraži. Naloga slovenskih in hrvaških poslancev je, da dokažejo vladi, da med slovenskim in hrvaškim ljudstvom narašča samozavest in ž njo nevolja nad tem položajem. Prepričati morajo vlado, da je zadnji čas, da posveti jugoslovanskemu vprašanju tisto pozornost, ki jo zasluži vsled svoje važnosti za monarhijo. Namesto dosedanega preziranja naših zahtev mora stopiti pravična politika. Ta pa je nemogoča, dokler nismo Slovenci in Hrvati rešeni iz nemških in madjarskih krempljev, dokler nismo združeni v obnovljeni hrvaški državi.

To je naš skupni cilj, ki ga hočemo izvojevati z vsemi postavnimi sredstvi. Slovenska Ljudska Stranka deluje dosledno v tem smislu. Z vpitjem in kričanjem se ne da ničesar doseči. Posebej v tako resnih časih ne, kakor so danes in ki se nam obetajo v bližnji bodočnosti. Kričanje in vpitje prepustimo slovenskim in hrvaškim liberalcem. Ti izvrstno opravljajo ta posel. Nam pa mora biti na srcu to, za kar liberalci, niti slovenski, niti hrvaški, niso sposobni, namreč: resno smoteno delo.

Tako delo pa je le tedaj mogoče, če smo si na jasnem ne samo o tem, kaj hočemo doseči, ampak tudi o tem, kako naj to dosežemo. Mi združitev Slovencev in Hrvatov v naši monarhiji ne zahtevamo iz golega navdušenja za narodno edinstvo. Ne trdimo, da želja, ustvariti iz Slovencev in Hrvatov narodno jednoto, pri tem

ne pride nič v poštev. A glavno to ni. Mi zahtevamo združitev Slovencev in Hrvatov v prvi vrsti zato, ker to združitev zahteva koriste slovenskega in hrvaškega kmeta. To prepričanje vodi Slovensko Ljudsko Stranko in njeno jugoslovansko politiko.

Slovenski in hrvaški kmet imata ene in iste koristi. V domovini morajo pasti iste stranke, ki kmečkih potreb ne upoštevajo. To je prvo. Nam ni vseeno, če se dela v Dalmaciji protiljudska, protikmečka politika in naj se oblači v še tako lepe narodne fraze. Mi vidimo v hrvaškem kmetu rodnega sotrpina našega slovenskega poljedelca, ki zasluži tembolj naše sočutje, čimbolj so ga doslej nerazumni domači politiki zanamirili. Osvoboditi slovenskega kmeta od protiljudske liberalne politike je bila prva naloga Slovenske Ljudske Stranke. To nalogo ima pa izvršiti, kolikor je v njeni moči, tudi na Hrvaškem, ne sama sicer, ampak s pomočjo tamkajšnjih politikov, ki se strinjajo z načeli in nameni Slovenske Ljudske Stranke.

Ako se izžene iz hrvaškega političnega življenja gosposka politika, tako imenujejo Hrvati po pravici liberalno politiko, in se vname smisel za resnične ljudske potrebe, bo vstvarjena šele podlaga, da se morejo Slovenci in Hrvati z dušo in srcem vneti za narodno združenje. Brez narodnega združenja ni mogoče delati postav, ki bi rodile blagostanje po vseh deželah, koder prebivajo Slovenci in Hrvati. Prav mnogokrat se skupne reforme niti izvršiti ne dajo, če jih je treba skleniti v več deželnih zborih v vsakem posebej. Pravega napredka slovenskega in hrvaškega ljudstva ne bo mogoče doseči, dokler ne pridemo do tega, da bomo sami sebi na enem kraju za celo našo domovino dajali dobre ljudske postave.

PODLISTEK.

Za srečo v sužnost.

Odlomek iz prijateljevega dnevnika.

Vrtičev Žan je stonel ob mizi v svoji trgovini in z dlanjo brisal temno čelo. Bilo je pozno v noč, prodajalci so odšli v svoja stanovanja, samo Žan ni mislil na počitek. Temne misli so prepletale njegovo dušo in on jim ni bil kos, da bi jih bil prepodil ali udušil. Sreča mu je bila v novi domovini mila in dokaj novcev je prihranil, da je mogel začeti trgovino. Iz navadnega delavca se je povsnel do gospoda. Trgovina s slaščicami mu je šla dobro izpod rok in njegov salon je privabil obilno moških gostov.

Pa Žan ni imel veselih ur. Pusto mu je bilo gledati visoke hiše po Klevelandu, zoperno mu je bilo, poslušati vrvenje na širokih ulicah velikega mesta, v družbi prijateljev je bil otožen, njegov smeh je bil prisiljen, njegovo srce je bilo potrto, razdejavano . . .

„Kaj premišljaš, Žane! Bodi vesel svoje sreče in ne tuhtaj,“ nagovori ga došli prijatelj Fran.

„Ne morem, France! Ti si srečnejši. Kaj mi pomaga sreča, kaj koristi moj trud, ako pa ni miru, ni ljubezni v zakonu!“

In Žan ni dalje govoril o svojih bridkosti. Mrak je legel na njegovo razdvojeno dušo in vanjo ni posijal žarek solnčnega upanja. Žena mu je delala hude skrbi, mu je grenila vsako uro, mu izpodjedala zdrave mišice in mu kapljala dannadan strupene kapljice v njegovo čuteče

srce. Črv ljubosumnosti je grizel nesrečno ženo in najnedolžnejši koraki poštenega moža so bili nezajpni Ivani povod grdega sumničenja in pikrega zbadanja. Ves izgovor Žanov je bil jalov, ves njegov nastop je bil bob v steno, zastoj njegove lepe besede, zastoj njegov ukor.

Žan sedi ob mizi in zre v poslikani strop. Dolgi zimski večeri so prinašali Žanu sum, slutnjo o izgubljeni sreči. Tudi on je začel slutiti, da mu Ivana ni več zvesta, da ne mara zanj, da se obrača od njega, da pogleduje po drugih. . . Salon je bil poln rojakov, samskih in oženjenih. Pili so in peli, se zabavali, in vino je gredo glave, je dvigalo srca, je prožilo tajne spletke iz globokih prsij. Ivana je stregla gostom. Jernejčkove oči pa so obvisle na Ivaninih licih in se niso dale več odsloviti.

Žan je vse to videl in premišljal. Temnih mislij, ki so mu prepletale dušo, ni mogel zadržati. Naredi sklep, da bo vozil presekal z enim udarcem.

Zadremal je Žan na stolu, dremal in bedel, dokler ni pogledal beli dan skozi zamrežena okna. Tedaj odide iz hiše, predno se je trgovina odprla. Izginil je med velikimi hišami v stranske ulice, da bi izvršil svoj sklep — — —

Žan je bil doma iz vasi, ki leži ob cesti med Škofjo Loko in Kranjem. Bil je drugi sin Vrtičeve družine in mati Marjeta je želela, da se Žan posveti duhovskemu stanu. Zali Žan je hodil v šolo, je bil modre glavice in lepega vedenja. Ljubil je svojo mater kakor najdražji biser in ni bilo dneva, ni bilo noči, da bi Žan ne mislil na svojo ljubo mamico.

Kar mati nevarno oboli. Vsled mušjega pika je iztaknila raka in morala je v bolnico k operaciji. Žanu so bile to najbridkejše ure in ni se mogel učiti, dokler mati ni bila iz smrtne nevarnosti. Bolezen je trajala delj časa, Žan pa je zanemari šolo. Prinesel je iz tretje šole domov dvojko. Sestre so ga črtile vsled tega, starejši brat, ki je izvršil živinozdravniško šolo, ga je gledal postrani, oče ga je ošteval in zbadal, materino srce pa je krvavelo. Jokala je revica, da se ni posušila blazina na postelji . . .

Žan ne more več prestajati. Noč ga vzame iz domače hiše — šel je služiti za pastirja. Čez leto dnij se gre učiti sedlarstva. Kot izučenega rokodelca ga potrdijo v vojake, ker je bil krepak in bister mladenič. Kot vojak je zopet enkrat videl domačo hišo. Pa to je bil bridek obisk! Sporočili so mu, da je mati na smrtni postelji, še enkrat je poljubil ljubljeno mamico na mrzlo čelo — pa je bil s tem tudi konec njegovega pohoda v domačo hišo.

Prišedši od vojakov je vzel za ženo hčer imovitega kmeta. Ali zakon ni bil srečen. Ivanka se je preveč zavedala, da je bogata, zato je bila ošabna, jezična in moža ni ljubila. Družina se je množila, imetje se je pa manjšalo, dasi je bil Žan priden sedlar in dober oče. Spoznal je, da gre gospodarstvo rakovo pot in odločil se je, da poizkusi v Ameriki svojo srečo. Tja je odšel z družino.

In sreča mu je bila mila. Zaslužil je mnogo, prihranil toliko, da je začel s trgovino. Otroci so rasli, najstarejša hčerka je že pomagala v trgovini. Ali zapeljivost velikega mesta je potegnila Ivano

dobi na leto petkrat več, kakor vsa Spodnja Štajerska. Nemci sedaj, ko ni deželne zbornice, ne morejo več razsipati denarja Nemcem na korist in vsa uprava veliko manj stane. Radi bi pa imeli Nemci deželni zbor zato, da bi se sklenile povišane deželne doklade in da bi mogli biti še bolj razsipni v svoje namene. Kako Nemcem prede, se vidi iz tega, da so poslali na Dunaj k ministrstvu namestnika grofa Klaryja, ki naj bi omogočil delovanje deželne zbornice. Slovenski liberalci gonijo vodo na nemški mlin, ker jim ni mar, da bi Slovenci skupaj držali in prisilili Nemce k pravičnemu postopanju.

Nemci se boje Slovanov. Čem bolj Nemci posnemajo francosko moralo, tem manj se množe; v nekaterih krajih že izumirajo. Med Rusi in balkanskimi narodi se to še ni udomačilo. Slovani so še malo omehkuženi. Če imajo veliko otrok, si to štejejo v čast. Nemci ta razloček opazujejo s strahom in vedno glasneje je tarnanje po nemških listih, kaj bo z narodom. — „Neues Münchener Tagblatt“ je zadnje nedeljo prinesel članek z naslovom: „Razpad grozi moči našega naroda“. Članek pravi tole: Skozi vse kulturne narode se plazi danes strupeno zlo, ki jim izjeda mozeg in jim pripravlja pogin. Odkar vedno bolj izginja vera na resnost in odgovornost tega življenja, odkar sta namesto trdne vere nastopila materializem in omehkuženje, je skrb za rod vedno slabša, ljubezen do samega sebe pa vedno bolj močna in brezobzirna... Prišli smo daleč v kulturi, a pri vsem našem napredku nimamo več mleka za dojence in bojimo se prerediti potomce. Egoizem slabi in degenerira narode. Zato možje nečejo postati očetje, žene ne matere. Narodi hirajo, kultura vodi navzdol. V nekaterih krajih se že kažejo grozne posledice. Na Francoskem število rojstev strahovito gre nazaj. Nobena vojna ne bi mogla deželi več škodovati, kakor škoduje ta zistem. Ako pojde tako naprej, se že danes lahko izračuna, kdaj bodo Francozi izmrli. Tudi pri nas Nemci moralno propadanje naraščajo. Vedno bolj se bližamo francoskim razmeram. Strahovito se kažejo sledovi propadanja ljudske moči v velikih mestih. Število rojstev je padlo v zadnjih 30. letih v Berlinu od 39.9% na 21.5%, v Hamburgu od 38.1 na 23.2, v Dresdenu od 35.1 na 21.6, v Hannoveru od 35.6 na 21.4, v Stuttgartu od 36.2 na 24.4, v Bremenu od 36.3 na 26.6, v Breslavi od 37.6 na 27.5. Te številke govore dovolj jasno. Strup se pa že razliva iz mest tudi na deželo. Najslabše je med socijalnimi demokrati in svobodomiselci, najboljše med katoličani. Širijo se razne skrivne bolezni med omehkuženci. Kdor gleda v bodočnost, ga mora obdajati strah, kaj bo z nemškim ljudstvom. S pota, ki drži navzdol, moramo nazaj! Vrniti se mora narodu ona moralna moč in ljubezen za požrtvovalnost, kakor jo zahteva krščanstvo.

Zoper dvobojnika na Ogrskem je nastopilo državno pravdnštvo, ki hoče grofa Tiszó, grofa M. Karolyja in grofa A. Szechenyja spraviti pred sodišče. Ti grofovski pretepači utegnejo dobiti po 10 do 20 dnij zapora.

V Pulju poizkuša avstrijska mornarica štiri nove hidroplane, došle s Francoskega. S hidr-

planom se more zrakoplovec tudi z morja dvigniti v zračne višave. Iz Pulja na Reko se pride z njim v poldruguri. Spusti se s tem strojem lahko tudi na morje nazaj brez pomoči ladij. Vojna uprava bo dobila v kratkem tudi 70 novih aeroplanov.

Novi davki. Na Dunaju se vrše sedaj posvetovanja poslancev z vlado o tem, koliko naj bodo dežele deležne dohodkov iz novih davkov, ki se nameravajo naložiti na žganje, vžigalice itd. ter kot zvišana osebna dohodnina pri tistih, ki imajo nad 5000 kron letnih dohodkov. Vlada hoče kolikor mogoče veliko teh dohodkov nakloniti državi, le malo pa odstopiti deželam. Ker vlada nima za seboj posebno trdne in odločilne večine med poslanci in ker imajo poslanci polno načrtov, ki si nasprotujejo, ni verjetno, da bi se ta zadeva kmalu in gladko rešila, in to tem manj, ker vlada le na to gleda, kako bi spravila pod streho svoje zahteve za pokritje vojaških potrebščin.

Drinopolj. Okoli tega mesta se suče danes vsa Evropa. Ker ga Turki nočejo odstopiti Bolgarom, se utegne obnoviti vojna med balkanskimi zaveznicami in Turčijo. Turčija se zato zelo ustavlja izgubiti Drinopolj, ker se boji, da bo nastal upor v Carigradu in da bo izgubil sultan kot kalif (poglavar) mohamedanskega sveta vso veljavo, ko bi Turčija izgubila Drinopolj, staro prestolnico turškega cesarstva. Turčija ve, da jo trozveza, četudi podpisše kakšno noto, v resnici ne bo posebno šilila, da naj odstopi Drinopolj.

Novičar.

Pastirski listi ljubljanskega knezoškofa. Za krasnim in jako tehtno pisanim pastirskim listom o protialkoholizmu je izdal presvetli gospod knezoškof ljubljanski častno primerno pismo, ki se sedaj bere po cerkvah in v katerem se obravnavajo najvažnejša vprašanja človeškega življenja. V vseh krogih vzbuja to pismo veliko pozornost. Saj se vidi iz njega velika skrb Presvetlega za čvrsto versko življenje ter za telesno zdravje in blagostanje naroda. Višji pastir, ki gleda naprej, hoče pravočasno obvarovati svoje ovčice onih strašnih sadov moderne kulture, katere opisuje danes naš list na drugem mestu. Liberalcem seveda škofovo pismo ni všeč, ker se čutijo prizadete. Pravi rodoljubi so škofu le hvaležni.

V Dalmaciji so slovenski poslanci dobro opravili. V Splitu so govorili na dvodnevnem tečaju v dvorani mestnega gledališča gg.: dr. Krek, dr. Korosec, profesor Jarc, dr. Lampe in J. Kalan. Z zanimanjem so jih poslušali v obilnem številu zbrani inteligentni možje iz vseh strank. Shod je otvoril voditelj pravašev v Splitu dr. Alfirevič. Ob sklepu se je govornikom lepo zahvalil g. Bulić. Iz Splita so šli Slovenci v Šibenik. To je prava vzajemnost jugoslovanska!

Preskrba ubožcev na Kranjskem. O tej stvari je prinesel „Gorenjec“ članek v zadnji številki lanskega leta. „Občinski Upravi“, ki se briga za razne občinske zadeve, je članek tako ugajal, da ga je ponatisnila in mu dodala svoje pripomnje, s katerimi je najprej opozorila vlado,

naj vendar že predloži v Najvišje potrjenje od kranjskega deželne zbornice sklenjeno taksno postavno, ki bode v korist ubožcem. Nadalje je „Občinska Uprava“ pozdravila misel o skupnih ubožnicah, ki se da izvesti že v okviru sedanjih postav. Treba le, da gredo boljše občine z dobrim zgledom naprej. Ubožci bodo potem občine manj stali, pa bodo boljše preskrbljeni. Nadalje list priporoča preureditev ubožne oskrbe s tem, da se odpravijo podpore v denarju, in imenuje premembo ubožne postave nujno potrebno stvar. Napredne občine gorenjske, ganite se! Ne glejte pa pri tem na Kranj, kajti tu ni v takih rečeh čisto nič napredka.

Kaj pravijo liberalci o hudiču? „Slovenski Narod“ je takole poučil nekega župnika: „Hudiči, hudobni duhovi in njih zapeljevanje — to je dobro za pastirčke v kakih hribih na Hrvaškem, naši ljudje se vam smejejo, če jim take pravite.“ — Enkrat se pa naši odpadniki od vere ne bodo smejali, ker jim liberalni listi ne bodo nič pomagali!

Opicarje, ki so sami sebi in „učenjkom“ verjeli, da izhajajo iz opice, je zadela velika neseča Slavni francoski kirurg Carrel je dolgo časa študiral to vprašanje in delal razne poizkuse. Prišel je do rezultata, da človek od opice nikakor more izhajati, in pravi, da če bi človek izhajal iz živali, bi že prej kakor opica bil njegov stari oče kakšen pes ali bac. O tej studiji je spisal Carrel tako temeljito knjigo, da je dobil te dni za njo od znanstvene akademije v Parizu prvo nagrado. Kaj poreko zdaj naši svobodomiselnimi opicarji?

Pristojbinski namestek. C. kr. finančno ministrstvo je dne 12. avgusta 1912, št. 59.616, izdalo odlok, da se od imovine, ki ni v to določena, da bi se glasom listine samo obrestni na večne čase porabljale v gotov namen, ampak se sme porabiti tudi glavnic, ne plačuje pristojbinski namestek.

V Ljubljani poglobljajo skozi mesto strugo Ljubljani. Nastalo bo novo obrežje, ki bo segalo od Radeckega do Franciškega mostu in bo široko 4 do 6 m. Franciški most bodo podrli letos meseca oktobra.

Katoliški hrvaško-slovenski shod bo letos v Ljubljani v drugi polovici meseca avgusta.

Služba okrajne babice. V mestu Kranju je dopolniti takoj službo okrajne babice z letno nagrado 160 K. Prošnje, opremljene z rojstnim listom, z navedenim in z uradno zdravniškim izpričevalom ter z diplomo, so vložiti do dne 10. februarja 1913 pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju.

V Radovljici se bo napravila nova železniška postaja. Država bo dala zanjo 150.000 K in mestna občina 50.000 K.

V Radovljici se bo naselil kot odvetnik svetnik Fran Kobler iz Ljubljane.

Duhovske službe. Župnijo Lozice je dobil č. g. Anton Jerič, kurat na Ustiji, in župnijo Šmihel pri Novem Mestu č. g. Stefan Terškan, kapelan v Prečini. — Duhovna svetnika sta postala č. g. Gotard Rott, župnik v Zagorju, in č. g. Janez Ev. Kalan, župnik v p. in urednik „Bogoljuba“ v Ljubljani.

Ribičeva hči.

Spevoigra v enem dejanju.

Spisal dr. I. Pregelj.

Dalje.

Martin. Ni šment, Joza. No, pa z Bogom!
Joza (za njim). Očka, kam greste? Čče pride Peter.
Martin. Saj si rekel, da se ga ne bojiš. Veš, zajcev pa ne maram, ne v omaki, ne v hlačah. (Gre.)
Joza. Čakajte! Dajte Jeli to! Dajte.
Martin. Kaj ji ne neseš sam? Meni se zdi, da se ti še dekleta bojiš. (Gre.)
Joza (z zlatnino v roci, sam). Mmene je groza. Če pride Ppeter. Peter ima ppuško. Pa ttete se bojim, ppa Neže. — Oh, oh. Zdaj gre Jela. (Se izkuša prikriti.)
Jela (pride iz hiše z malo košarico. Mrači se. Zarja.)
Joza (zakašlja).
Jela (se ogleda). Kdo je?
Joza (zakašlja znova).
Jela. Ali ste vi? In še tu? Kaj iščete tu?
Joza. Nnič, nnič!
Jela. Kaj pa v roci držite?
Joza. Ssem — sem našel.
Jela (prime zlatnino). Ste našli. To je draga reč.
Joza. Oh, otročarija!
Jela (mu vroči). Nate!
Joza (se brani). Ne, ne, ne!
Jela. Vzemite, jaz nisem izgubila. (Peter zavriska. Poslušaja.) Oh, Peter gre!
Joza. Kaj? Peter? (Beži.)
Jela (za njim). Nate uro! (Se vrne z zlatnino.) Čuden človek, da bi le popolnoma ne znorel! (Petru naproti za oder.)

Peter (za odrom in potem na odru poje: Po „Dekle na vrtu zelenem sedi“).

Solnce prijazno za gore je šlo,
v gozdu zelenem je meni tesno.
[: Mamka, kaj vprašam vas,
bled li ni moj obraz,
vzeti si ženko, je čas. :]

Jela.

[: Očka, kaj vprašam vas,
bled li ni moj obraz,
izbrati moža si, je čas. :]

Peter. Jelica moja, lepa! Ljubo moje dekle! Si se me kaj nadejala? Nič? Čemu molčiš? Ti jočeš? Zakaj jočeš, golobica?

Jela. Peter, moj ljubi!

Peter. Kaj ti je nocoj? Ali se je kaj zgodilo? Ali me nirmaš več rada?

Jela. Še prerada, Peter. Pa je že tako, Peter! Iz tega ne bo nič. Moj očka te ne marajo.

Peter. In ti? Ti me maraš?

Jela. Ali morem kaj za to? Proti očetovi volji.

(Joče.)

Peter. Tiho, tiho, Jela!

Jela. Oče mi silijo človeka, ki ga ne maram.

Peter. Koga ti silijo?

Jela. Jozo.

Peter. Haha, ti se šališ, moja Jela!

Jela. Ne šalim se, Peter. Bridko resnico govorim, oče zahtevajo, da vzamem Jozo, ker je bogat.

Peter. Tako? Ker je bogat. In Peter naj gre muhe lovit. Seveda, Peter je siromak. Kaj to, če je priden! In ti, Jela? Ali ti ne misliš, kakor oče?

Jela. Ne mislim, Peter.

Peter. Tako? Ne misliš? Ampak tisto zlato reč si le vzela? Našla je menda nisi. O, zvestoba!

(Pojeta: Po „Kje so moje rožice?“)

Izbral sem bil nevesto si,
pa me ni hotela,
bogataša izbrala si,
reveža oštela.
Če pa nisem jaz bogat,
kje zvestoba h'čem iskat'?

Jela (poje).

Fant najdražji si mi ti,
tebe bodem vzela,
drug nikdar me ne dobi,
dokler bom živeča.
In čeprav ti nis' bogat
ljub si mi stotisočkrat.

Jela (vrže zlatnino na tla). To ni moje, Peter! Vsilil mi je. Lagal je, da je našel.

Peter (pobere zlatnino). Če je tako, vzemi in mu vrni. Jela! In huda ne smeš biti, da sem ti krivico delal. Ali ne boš?

Jela. Ne bom, Peter!

Peter. Spremi me malo proti gozdu. Toliko bi ti rad povedal, ali moram za poslom. Samo par korakov! Greš?

Jela. Ti še vprašaš! Peter. (Gresta in pojeta isti melodiji.)

Nimam ne srebra, zlata,
mi ga nič ni treba,
sem presrečnega srca,
ga ljubav ogreva.
Oh, ljubezen, čudni cvet,
v raj prečara cel svet.

Neža in Marjanica (prideta).

Neža. Dà, dà, teta, uro ji je kupil. Zlato uro in še verižico.

Marjanica. A? Uro praviš? Uro, da ji je kupil? In verižico? A?

Neža. Jo je, je! Tak je! Oh, saj bi še pljunila ne za njim, ki je tak. Pa ta sramota, teta!

Ta misel dosedaj še ni prodrla v široke mase hrvaškega naroda. Tudi slovenski kmet si je še ni popolnoma osvojil. Gosposka hrvaška politika doslej ni znala uvesti hrvaškega kmeta v politično življenje, ker ni upoštevala, da vsaka politika, ki nima tal v ljudstvu in se ne prilaga njegovim potrebam, ne more roditi uspehov in ni nobena narodna politika. Začelo se je obračati na bolje. Kar je na Hrvaškem stara liberalna šola zagrcnila, se mora popraviti. Brž ko bo hrvaških liberalcev konec in bo hrvaško kmečko ljudstvo gospodarsko in politično tako dobro organizirano, da bo moglo samo odločevati o tem, kaka bodi politika na Hrvaškem, tedaj bo dana podlaga, na kateri bo narodno združenje Slovencev in Hrvatov mogoče. To združenje more biti in bo — delo slovenskega in hrvaškega kmeta.

Razvoj, ki se je začel v tem smislu v Dalmaciji, pa tudi na Hrvaškem, treba pospeševati. Naši poslanci zaslužijo hvalo, da se tako energično zavzemajo za to stvar. Tečaj v Splitu nas s tega stališča zelo veseli. Da bi mu jih še mnogo sledilo!

M.

DOPISI.

Z Zgornjega Brnika. Nedavno je poročal „Gorenjec“, da mora Babič plačati dva advokata, ker ni hotel verjeti pregovoru, da je boljša kratka sprava, kakor dolga pravda. Ker me je začela ta stvar zanimati, sem vzel kolo in se peljal, ko še ni bilo snega, izpod Strmola na Brnik. Komaj sem stopil s kolesa, pa zagledam moža visoke rasti, bolj rejenega in v obraz silno rdečega. „Kam pa, oče?“ vprašam. „Zakaj pa ste tako razjarjeni videti?“ „Eh, kdo se ne bi jezil dandanes; šest tožb sem lansko leto izgubil in sedaj se mi poroča, da je izgubljena moja zadnja vskljica obravnava proti Kmetu iz Cerkljan. Plačati bom moral. Pa jaz, ki sem se hvalil pred raznimi ljudmi, da vsako pravdo dobim, in ki me poznajo tudi višji sodniki!“ „Le potolažite se, oče, ali smem pa vprašati, kdo da ste?“ „Jaz sem Babič! Kaj me ne poznaš? Cela Gorenjska me pozna, le ti še ne.“ „Oče! vidite, je pa ravno prav. Vi imate gotovo kaj semen naprodaj, ali pa prešičev, jaz pa vso tako robo skupujem.“ „O tem ne govorim. To je pribito. Ako bom jaz kdaj tako reč prodajal, bom šel v Trst, pomorsko mesto, tam se vse to dobro proda, posebno pa semena, ki jih razpošljejo takoj na vse platí sveta. Sicer sem bil one dni na Koroškem, pa tam se je tako blago začelo že bolj ustavljalati.“ „No, oče! nikar se ne jezite nad menoj, saj nisem jaz kriv izgube vaših tožb, ker kakor si kdo postelje, tako pa leži. Z Bogom!“ Vsedel sem se na kolo in odšel.

Iz cerkljanske okolice. Zopet je prišel čas, da oblasti zahtevajo revizijo varuških ali oskrbovalnih računov ali družih takih javnih stvari, za katere so gotovi ljudje odgovorni oblastem. V naši okolici je precej takih nesreč-

nikov, kateri so večinoma sami krivi, da je prišlo njih premoženje pod kontrolo. Kriva je tudi lenoba in pa gorenjskemu ljudstvu priljubljeno žganje. Omeniti mi je za sedaj enega, ki je menda v kranjskem okraju največji, kar jih spada pod takozvano prisilno gospodarstvo. Gotovi ljudje pravijo, dasi gospodar tega ni sam kriv, temveč le njegov sorodnik, ki ga je iz gotovih vzrokov spravil pod oskrbo. Dotičnik se je sam javil oskrbnikom in njegov namen se je tudi izpolnil. Ko jo je pozneje zelo daleč zavozil, ga je sodišče brez pardona odstavilo. Prišel je na krmilo neki čisto tuj človek, a ker ni bil zmožen takega posla, ga je žlahta s tožbami odslovila. Sodišče je postavilo zopet nekega bližnjega sorodnika; pa ta v kljub svoji zmožnosti ni bil z žlahto, ki je pravdarske krivi. On se pa ni dal teptati od teh kunštnih ljudij in prišla je zopet ta časti vredna kuratela v tuje roke, katere sedanji oskrbnik je tega posla popolnoma nezmožen ter ima vedno dva nadzornika za seboj. Janče, kjer kaj kaže, je zelo vsiljiv. Drugi nadzornik je bližnji sorodnik. Njega kliče k letnemu kuratelnemu računu sodišče kot zaupnika, tako da je vabljenih vsakikrat po pet oseb študirati dotični račun, in to vsled kuratorjeve nezmožnosti. Še so ljudje, ki imajo debelo kožo, ljudstvo pa škodo!

Politični obzor.

Pogajanja v Londonu. Vedno se iščejo novi vzroki, da se pogajanja med Turki in zastopniki balkanskih držav zavlekujejo. Turki si žele vojne, ker se nadejajo podpore od Avstrije, Albanije in Romunije. Velevlasti se pa delajo kakor bi hotele s skupnimi koraki Turčijo siliti, da naj odstopi Drinopolj in sklene mir. V resnici pa velevlasti niso za mir. Čakajo le in delajo načrte, da bi se med tem približala pomlad. Kdo naj se vojskuje v snegu? Prav jim je prišel sklep Turčije, da bo sklicala in poprašala narodni zbor, če hoče nadaljevati vojno. Tudi na zboru poslanikov ne morejo priti do sporazuma. Zahtevalo se je od Avstrije, da naj se razoroži, preden pride v posvetovanje vprašanje, kako velika naj bo Albanija. Avstrija tega ni hotela storiti in zato tudi Rusija ostane oborožena. Vse kaže, da tudi napetost med Romunijo in Bolgarijo narašča. Srbi se pripravljajo, da bodo proti Romunom pomagali Bolgarom.

Obotavljanje Turkov. Da Turki nočejo skleniti miru, ima svoj vzrok. Turki se namreč zanašajo, da se bodo balkanske države med seboj sprle, kar bi seveda Turkom prav prišlo. Še bolj všeč bi jim pa bilo, ako bi Avstrija in Romunija Srbom in Bolgarom skočili za vrat. To bi bila dobra igra za poraženo in obupano Turčijo! Turčija sama si ne upa nobenega več premagati, niti na suhem, niti na morju. Ves svet se smeja strahopezljivosti turške mornarice. Zadnjo soboto zjutraj so se turške ladje zopet prikazale iz Dardanel venkaj na prsto morje. Pa komaj so Turki zagledali, da se bližajo grške ladje, so hitro popihali nazaj in si še ustreliti niso upali.

Romunija je še vedno v srečnem položaju, da ima mnogo snubcev. Iz Carigrada je prišel Torgut Šefket paša v Bukarešt sklepate zvezo Romuncev s Turki zopet Bolgare. Avstrijski cesar

je poslal romunskim generalom svojo podobo in visoka odlikovanja. Rusiji pa ni prav, da bi Romuni napadli Bolgare in je zato zopet poropotala s sabljo, kar je imelo ta vspeh, da so Romuni postali za hip bolj krotki in se začeli pogajati zaradi Dobrudže z dr. Danevom, na tihem se pa oborožujejo. Bolgarski finančni minister Teodorov išče za vojno posojila na Ruskem.

Prijateljica Italija je začela kazati rožičke proti Avstriji. Vojaški list „Esercito italiano“ graja italijansko vladu, da podpira avstrijske kaprice na Balkanu in uprizarja igro, ki je v škodo balkanskih narodov.

Dr. Kramař je povdarjal na nekem shodu, da se mora avstro-ogrška država iznebiti nemško-madžarske prevlake, drugače Avstrija ne uide veliki slovanski nevarnosti. Slovani ne zahtevamo slovanske Avstrije, pač pa vsem narodom enako pravično Avstrijo. Jugoslovansko vprašanje se pa da najboljšo rešiti, ako se uvede federalizem. — Slovenci bi federalizma ne bili posebno veseli, ker bi bili obmejni Slovenci pahnjeni z dežja pod kap. Mi zahtevamo narodno avtonomijo, ali vsaj ravnopravnost z drugimi narodi, ki nam pa ne sme biti samo obljubljena.

Francoska. Za predsednika poslanske zbornice je bil izvoljen Deschanel s 395. glasovi. V senatu je bil pa za predsednika izvoljen Dubost.

Francoska. Judje so prisilili vojnega ministra Milleranda, da je moral odstopiti. Namesto njega je bil imenovan za ministra Lebrun.

Zaljubljenost Nemcev v Albance se še ni polegla. To se je zopet pokazalo minuli teden, ko je imel časnikar Pavel Siebertz v dvorani „Urania“ na Dunaju skiopično predavanje o Albancih. Vse predavanje je bila le neprimerna manifestacija za Albance, o katerih se nekaterim sanja, da bodo rešili Avstrijo pred požrešnimi Jugoslavi. Zanimivo je bilo tedaj videti v tem teatru poleg zastopnikov in zastopnic iz najvišjih stanov tudi našega zunanega ministra grofa Berchtolda. Ker je bilo to predavanje tako imenitno in važno za Avstrijo, naj tudi mi sporočimo našim čitateljem iz njega par razodetih skrivnosti. Siebertz je visoki gospodi povedal, da se Albanci med seboj čudno ljubijo, tako da je med 100 mrljici 42 pomorjenih vsled medsebojnih bojev. Konje krasti je po albanskih postavah dovoljeno. Le ženske ondi delajo, moški se pa bijejo in krajejo, sicer so pa ženske v Albaniji popolnoma brezpravne sužnje. Nekaterim ženskam, ki se nočejo omožiti, pač včasih možje skazejo to uslugo, da jim dajo možko obleko ter pravico do orožja in pobojev. — Srčica visokih dam so bila ob teh podatkih seveda nežno iznenadjena, posebno še, ko jim je predavatelj natvezil, da je tudi avstrijski cesar albanske krvi.

Štajerski deželni zbor. Kranjski in štajerski liberalci se hudujejo nad obstrukcijo v štajerskem deželnem zboru, češ, da ima Spodnja Štajerska škodo, ker deželni zbor ne deluje. Godrnjajo pa liberalci le iz nagajivosti, ker imajo oblast v rokav poslanci S. L. S. V srcu so sami prepričani, da Slovenci ne morejo z deželnim gospodarstvom biti zadovoljni. Od 21 milijonov, ki se izdajajo za deželne potrebe, pride na Nemce 20 milijonov, na Slovence pa 1 milijon. Samo mesto Gradec

náse. Začela je sumničiti svojega moža, otroke je vzgajala napačno, gospodinjstvo je jela puščati v nemar. Posedala je v salonu pri pivcih in jim govorila na srce sladke besede, kazala zapeljive oči, rajala v pozne noči . . .

Jernejček pa ji je čisto zmešal glavo . . .

Od tod so prišle za Žana bridke ure.

Žan je tisto jutro obiskal svojega znanca in mu ponudil trgovino v prodaj. Ta njegov znanec je bil rodom Pemec, ki je prišel v Ameriko, ker je doma zaigral, zapil in napravil vse svoje imetje. Bil je šepast, ker ga je pri neki praski njegov nasprotnik obstrelil v desno koleno. Dela ni bil vaje in tudi v Ameriki si ni služil kruh poštenim potom. Njegov posel je bil, da je delal zdražbe v zakonih. Poslužil se je amerikske postave, da žena lahko dá zapreti moža za vsako malenkost, ako se ga naveliča. Ker ta Pemec sam ni imel dosti veljave, pač pa veliko zlobnosti, je porabil svojo ženo, da je učila druge žene nezvestobe in jim hodila kot priča k sodiščem.

Žanu se je posrečilo, da je prodal trgovino in salon. Vedel je, da ni njegov kupec dosti prida, ali kaj zato? Kupčija je kupčija! Žan se je vrnil domov s kupno pogodbo v roki . . .

Vesel stopi v trgovino. Popraša po hčerki. Ta pa se ni odzvala. Oče hiti v salon in ukaže hčeri, da naj gre v trgovino sklepat račune. Ali hčerka odgovarja: „Kdo bo zdaj račune sklepal, saj ni konec meseca!“

Oče pograbi za kladvice, ki je ležalo na mizi, in je zavihti nad hčerko.

Tisti hip priskoči žena in zakliče: „Ne boš jo tepel ne!“

Žan pa položi kladvice namesto hčeri ženi na hrbet.

„A, tak si ti? Torej tako daleč si že prišel, da boš ženo pobijal! O, le počakaj, to se ti bo še bridko maščevalo!“

„Kaj pa daješ potuho hčeri!“

„Zapoveduj ji pametno, pa te bo ubogala. Če pa misliš samo dražiti mene in hčer, se boš strašno prevaril. Le počakaj, še danes pojdem pred sodnijo.“

In Ivana odide. Iskala je že davno povoda, da bi moža tirala pred sodišče. In zdaj ga je imela. Hotela se ga je iznebiti in obenem zadevo záse izkoristiti. Naravnost gre k svojemu svetovalcu, k Pemcu, v Adamovo ulico . . .

„Ah, Ivana, zdaj pa le ne več odlašati! Le brž k sodišču! Vzroka imaš dovolj, da denes Žaneta na zatožno klop. Kaj hočeš več? Pretepal te je s kladivom. In hčerka ti bo dobra priča. Jaz pa se zglasim prostovoljno za pričo in povem sodniku vse, kar ti je že Žan napravil hudega.“

Tako je govorila Pemka v eni sapi, Ivana pa je zadovoljno prikimala in razkladala hudobni ženski vse mogoče in namišljene grenkosti, ki jih je morala prestajati pred možem.

Žan je bil klican k sodišču. Lahka je bila njegova vest, saj je vedel dobro, da tisti udarec s kladivom ni imel hudobnega namena in ni napravil nikakršne poškodbe. Skoro vesel je bil, da bo imel priliko, pred sodiščem odpreti svoje srce in naštetati vse krivice, ki jih je že prestal od svoje žene.

Ali amerikska poslava ne pozna mehkože za moža v tem oziru. Zastonj so bile vse besede

Žanove, zastonj njegovi dokazi. Priči sta izpovedali, da je Žan slab mož, in hčerka je potrdila, da je Žan res s kladivom udaril svojo ženo. Žan je bil obsojen v ječo za eno leto, delati je moral najhujše delo v tovarni pri slabi hrani in plačevati vsak mesec 12 dolarjev svoji ženi.

Za Žana je bil to grozen udarec. Popustiti je moral svoje otroke in jih izročiti popolnoma ženi. Ona se je pa Jernejčkovim očem povse udala. Čul je dannadan po prijateljih novice, ki so mu pretresale dušo, privoščile ves njegov trud in izzele moči. Top je postal za vse vzvišene čute, ki jih je Stvarnik vcepil človeku, slabele so njegove telesne moči, hiral je njegov duh, le up po izgubljeni sreči se je še potikal po kotih njegove oslabele volje . . .

Prijatelj Fran ga je potolažil, potrdil v upu na rešitev.

Bilo je poletnega večera. Mrak je legal na zemljo, svetel žarek pa je posvetil Žanu v razdrapano srce. Dolga vrv se je spustila pred Žanom v zapor. Ta jo pogleda, obupne misli za trenotek zbegajo njegovo dušo. Pa takoj se spomni svojega prijatelja, spomni njegove besede . . . Hlastno potegne za vrv in vrv se dviga kvišku, z vrvjo pa ubogi Žan. Že je na vrhu strehe, že sega prijatelju v roke, ki mu pravi: „Čas je drag, Žan, le naglo beži!“

Kako se je izmotal drugi del njegovega življenja v hvaljeni zemlji onkraj širnega morja, sporoči vam drugič njegov prijatelj

Branibor.

Predpustna šala. „Slov. Narod“ je prinesel iz Celja dopis, v katerem se pripoveduje, da se je ondi sklenilo za prihodnje deželnozborske volitve zveza med slovenskimi narodnjaki, nemškutarskimi štajercijanci in nemškimi nacijonalci. „Narodni List“ otem molčil Kranjski narodni naprednjaki so že enkrat to svinjo klali in zato privoščijo celjskim narodnjakem za predpust enakelobase.

Vodopravna postava, veljavna za Kranjsko, kakor jo je sklenil deželni zbor kranjski, je dobila Najvišje potrjenje.

Liberalci v Ljubljani — pogoreli! Ljubljanski podžupan dr. Triller je šel na Dunaj pred državno sodišče zastopati pritožbo liberalcev, ker imajo tudi posestniki iz okolice v Ljubljani volilno pravico. „Slov. Narod“ je z mastnimi črkami natiskal svetovni dogodek, da je sam dr. Triller šel na Dunaj. Topiči so bili že pripravljeni. Sinoči je naznanil „Narod“, da je bila Trillerjeva pritožba odbita. Blamaža pa taka!

Umrila je v Kranju danes gospa Olga Šavnik, roj. Mally, soproga g. kr. okr. zdravnika dr. Edvarda Šavnika. — V Škocjanu na Dolenjskem je umrl vodja deželnega boletnega urada Andrej Kalan, posestnik v Kranju.

Za poreško-puljskega škofa bi „Slov. Narod“ rad imel dr. Kreka. Ga je že začel hvaliti in priporočati. Zašla je ta vest tudi v nemške liste.

Prestavljen je davčni oficijal g. Henrik Kette iz Kranja k uradu za odmero pristojbin v Ljubljano.

Požar. Na Bukovici pri Vodicaх je pogorela Štuparjeva hiša. Pogorelo je tudi žito, obleka in nekaj denarja.

Selca. V letu 1912. jih je bilo v selški fari rojenih 93, umrlo jih je 77, med temi jih je bilo nad osemdeset let starih 8, povprečna starost umrlih 45 let; poročenih 13 parov.

Na tedenski semenj v Kranju dne 13. jan. je bilo priganjih: 73 glav domače govede (za mesarja 40), 3 telet, 00 glav bosenske govede, hrvaške govede 00 in 73 domačih prašičev ter 0 domačih koza in 0 domačih ovca. — Za kilogram žive teže: za pitane vole 88 v, za srednje pitane vole 82 do 84 v, za nepitane 74 do 76 v, za bosensko govedo 00 v, za teleta 1 K, za pitane prašiče 1 K 16 v, prašiči za teleta 0 K 00 v. — Za 100 kg pšenice 24 K; rž 22 K; ječmen 21 K; oves 23 K; koroza 22 K; ajda 24 K; proso 21 K; krompir 6 K 25 v, fižol (rdeč) 24 K, koks 28 K, detelja 170 K, slanina 0— K, drva (trda) 18 K, drva (mehka) 10 K, maslo 320 K, jajce 6 v, seno 650 K, pšenična moka 36 v, kaša 34 v, ješprenj 32 v.

Godovi prihodnjega tedna. Nedelja (19.) sv. Kanut; ponedeljek (20.) sv. Fab. in Seb; torek (21.) sv. Neža; sreda (22.) sv. Vincenc; četrtek (23.) Mar. por.; petek (24.) sv. Timotej; sobota (25.) sv. Pavla spr.

Novi stotaki imajo na avstrijski in ogrski strani žensko podobo, ki menda predstavlja Avstrijo. Risarju je bila za model neka delavka v avstro-ogrski banki na Dunaju.

Iz strahu pred vojno je Silvij Radič, posestnik na Zidanem Mostu, prodal svoje posestvo za 22.000 kron. Po gostilji, h kateri je pova-

bil prijatelj, je vpriču gostov vrgele vse banke in ogenj. Potem je odhitel v gozd, kjer se je obesil. Stori je to v blaznosti.

Sneg. V Gorici in v Benetkah je zapadel v nedeljo precej velik sneg.

Naše vojake v Bosni, ki taborijo pod milim nebom, hudo zebe. Mraza je 20 stopinj po vsi Bosni in Hercegovini.

Ogrski fantje v trumah beže v Ameriko, ker se boje vojne. Orožniki in vojaki jih odganjajo nazaj.

Z Zidanega mosta v Zagreb bo s prvim majem začel voziti brzovlak.

Belgrad je dobil brezlično brzovavno zvezo s Cetinjem in brzovavno zvezo z Bitoljem.

Za Srbijo izdelujejo na Dunaju nove poštne znamke s slikami osvobojenih krajev: Skoplje, Bitolj, Prizren, Priština, Prilep, Drač, Novi Pazar, Veles in Kumanovo.

Tovarna za aeroplane se je ustanovila na Ogrskem. Izdelovala bo aeroplane v vojaške namene.

Največja ladja sveta se bo v kratkem zgradila za črto Hamburg-Amerika. Imenovala se bo „Imperator“ in bo še večja, kakor poplpljeni „Titanic“. Odplula bo prvič v Ameriko dne 7. maja.

DRUŠTVA.

V Ljudskem Domu v Kranju se bo prihodnjo nedeljo predstavljala lepa ljudska igra „Na Osójah“. Začetek ob 1/2 8. uri. Vstopnice se dobivajo v knjigarni „Ilirija“. Vstopnina: Sedeži od 1. do 4. vrste 1 K, od 4. do 7. vrste 80 vin, od 7. vrste naprej in na galeriji 60 vin, stojišča 30 vin. Društveni člani plačajo pri sedežih po 20 vin. manj.

Občni zbor društva „Kranj“ se je vršil 12. januarja v dvorani „Ljudskega Doma“. Predsednik č. g. A. Koblar je podal v nagovoru kratek pregled društvenega razvoja. Iz tajnikovega pojasnila posnamemo, da je društvo imelo v letu 1912. pet sej. V zimski sezoni je bilo 16 predavanj, večinoma s skioptičnimi slikami ter tri kinematografske predstave. Dramatični odsek je preteklo sezono priredil 13 predstav. Poročilo blagajnika izkazuje v letu 1912. denarnega prometa K 7140.39. Plačala sta se tudi skioptikon in kinematograf, ki sta last društva. V odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: A. Koblar, predsednik; Fr. Komatar, podpredsednik; za odbornike gg.: I. Anzelc, dr. K. Capuder, I. Cegnar, A. Drukar, R. Florjančič, I. Gorjanc, I. Kummer, C. Mohor, za pregledovalca računov gg.: dr. J. Kotnik in Janežič.

Predoslje. V nedeljo smo v Predosljih blagoslovili in otvorili naš novi „Društveni Dom“. Vsa slovesnost se je lepo izvršila in vsi, ki so se je udeležili, so bili zadovoljni. Fantje so med tednom postavili nad 20 visokih, vitkih mlajev in dekleta so napletla vence, ki so obkročili vso hišo. Blagoslovit je prišel „Dom“ preč. g. dekan iz Kranja. Tudi iz okolice je prišlo k slovesnosti več č. gg. duhovnikov. Iz Kranja in okolice je prišlo mnogo gostov, med drugimi tudi preblagorodni g. okrajni glavar. Slavnost je povzdignili s svojo navzočnostjo „Or!“ iz Kranja in Tržiča.

Po blagoslovu so lepo in dovršeno igrali domači fantje igro „Jurij Kozjak“. Vsak igralec se je potrudil, da je svojo vlogo kar najbolje izvršil in je zato igra res lepo izpadla. Ponavljali jo bomo v nedeljo, dne 19. januarja. Tisti, ki bi jo radi videli, ste povabljeni, da jo pridete v nedeljo pogledat. — Naslednjo nedeljo dne 26. januarja bodo pa dekleta ponovila „Lurško pastirico“.

Telovadni odsek „Orel“ v Naklem vabi k prireditvi v nedeljo, dne 26. januarja, popoldne ob štirih, v stari šoli. Spored: 1.) Pijavka (enodejanka); 2.) Frakeljnov Boštjan (šaljivi prizor); 3.) Deklamovanje (iz življenja); 4.) Kmet in avtomat (šaljivi prizor v dveh dejanjih).

V Gorjah so zadnjo nedeljo napravili shod „Jugoslovanske Stokovne Zveze“ gg.: podpredsednik državne zbornice vitez pl. Pogačnik, poslanec Piber, Moškerc, Stanovnik in Golob.

V „Muzejskem društvu“ v Ljubljani je g. profesor dr. K. Capuder iz Kranja predaval o postanku goriške grofije.

SLOVSTVO.

„Časopis za zgodovino in narodopisje.“ V ravnokar izišlem 9. letniku tega lista, katerega izdaja „Zgodovinsko društvo v Mariboru“, je mnogo zgodovinskega gradiva. Temeljito je sestavljen dr. Kovačiča spis „O vitezhih Pesničarjih“. Posebno znamenita je nadalje objava rokopisa, s katerim neki pisatelj, ki je sočasno živel, opisuje oblego Sigeta in junaško smrt Zrinskega. Profesor Kaspret je namreč našel ta važni hrvaški glagoliški rokopis v arhivu kneza Karla Auersperga. Zgodovinsko in jezikoslovno je pa rokopis raztolmačil dr. Kidrič. Dober je tudi Dolencev spis o krvnih sodiščih na Slovenskem. V Malih izvestjih in knjževnih poročilih prinaša „Časopis“ zgodovinske in narodopisne drobtine ter ocene v to stroko spadajočih del. Gospod L. Pintar je tu razložil par starih krajevnih imen iz kranjske okolice. Obljubljen nam je o tej stvari daljši članek, ki bo pojasnil, če je g. Pintar pravo uganil, ali ne.

„Biskup dr. Jurij Dobrila“ se imenuje lepa, s slikami okrašena spomen-knjiga, katero je za stoletnico rojstva škofa Dobrile izdal pazinski prošt A. Kalac. V knjigi, ki obsega 332 strani, je dolga vrsta hrvaških člankov in pesmi, v katerih se proslavljata blagi značaj Dobrile in njegovo delo za ljubljani narod. Vrsti hrvaških pisateljev se je pridružil tudi dr. I. Pregelj z dvema slovenskima člankoma: Ant. Martin Slomšek“ ter „Valvasor in Istra“. Knjigo toplo priporočamo. Pošlje naj se 4 krome Tiskovnemu društvu v Pazinu. Čisti dobiček je namenjen za spomenik dr. Juriju Dobrili.

O evharističnem kongresu na Dunaju bo izšel slavnostni spis šele meseca majnika. Izšel je pa že prav lep album, ki obsega 73 podob o slavnostnem izprevodu v zalogi R. Lechnerja na Dunaju in stane 2 K. Tam se dobivajo tudi posamezne slike v večji obliki.

Ali ste že poslali naročnino?

Vi in moj oče sta naredila, pa bo Joza moj. Pet snubcev sem zavrnila in gre ter mi to napravi! (Joče.)

Marjanica. Lagati ti ni treba. Zaradi Joze jih nisi zavrnila.

Neža. Tako? Vi ga še branite, vi branite Jozo?

Marjanica. Kaj branim? Koga branim, a? Jaz rečem, in kar rečem, velja. Bomo videli, ali kaj velja. Zakaj sem pa prišla sem k tej bajti? A? Hoj, ljudje, kje ste?

Jela (pride).

Neža. Teta, glejte jo! Dober dan, Jela!

Jela. Dober dan!

Marjanica. No? Smo doma? Smo? Seveda smo. Kje imajo pa snubca? Kam so ga frajla skrili, a?

Jela. Jaz nisem nikogar skrila.

Marjanica. Ste čuli? Ga ni skrila? Kakor ne bi vedeli, da ga je skrila. Seveda! In urice tudi niso skrili? Urice! A?

Jela (ji vrže zlatino pred noge). Tu imate. Od Joze ne bi vzela nič, še križa ne.

Marjanica. Aa? Užaljeni so! Spravi, Neža, ura je tvoja, ki si Jozova nevesta. In oni, frajla, naj poslušajo in razumejo dobro, frajla! To (pokaže Nežo), to je Jozova nevesta. Razumejo? A?

Neža. Res, Jela. Tega ne boš naredila. Jozo je moj. In jaz prav nič ne pustim, da bi ga lovila v svoje mreže, da veš. In jaz sem pripravljena braniti svoje pravice proti tebi in celemu svetu, da veš. In zdaj veš, takšna sem jaz. Ne govorim rada, ali kar povem, za res, da veš, za res!

Marjanica. In ne zašalo! Razumejo? A? Infanta naj nikar ne skrivajo.

Jela. Če vam je toliko zanj, ga iščite. Meni ni. Ga že najdete, saj ni šivanka.

Marjanica. Naj se le nikar ne bojijo, frajla, da ga ne dobimo.

Neža. Naj se nikar ne bojijo!

Jela. Jaz se prav nič ne bojim.

Neža (poje po „Pri oknu sta stonela.“)

Ne boš mi Joze vjela,
oj, ribiška ti hči.

Bom jaz moža si vzela
k' sem gruntarjeva hči.

Jela (poje).

Ne bom ti Joze vzela
oj, gruntarska ti hči!
Je bolj ribo vjela
preprost'ga rib'ča hči.

Marjanica. Eno si zapomni, Neža! Zdajle poj, ko pa prideš k nam, ne boš več. Pri nas ne pojemo. Nimamo prav nobenega vzroka za to. Razumeš, a?

Neža. Razumem, teta! Če nočete, pa ne bom. (Gresta.)

Jela (sama). In v tako hišo naj bi se jaz možila! (Za odrom poje Petrova mati Katarina, Jela ž njo:)

Kol'kokrat sem ustajala,
tebe, dete, previjala;
sem vpih'vala svetlo luč,
nisem spala celo noč.

Katarina (pride. Stara, sključena.) Oh, moj Bog! Moj Peter! Kako me skrbiš. Ves žalosten, zamišljen je. Ali ni zdrav? Oh, moj Bog!

Jela. Mati, dober dan!

Katarina. Oh! Ali si ti, Jela?

Jela. Da, mati! Ali iščete Petra? Bil je tu. Šel je v gozd. Toda, obljubil je, da se vrne. Kar počakajte. Sedite!

Katarina (sede). Jela, ali Peter večkrat pride? Jela. Kakor je. Včasih ga dolgo ni in takrat je zelo pusto.

Katarina. Kaj praviš? Pusto? Jelica! Ali te ima Peter rad?

Jela (sramežljivo). Mati, s Petrom se imava zelo rada!

Katarina (jo objame). Oh, ti ljubo dete, kaj mi poveš! Oh, moj Bog! Torej so se izpolnile moje želje. Peter te ima rad. In to je, to. Zato je tako izpremenjen in zamišljen in za mater nič več ne mara.

Jela. Kaj ste rekli, mati?

Katarina. Jelica, ne boj se! Ne, ne, Peter ni tak, da bi mater pozabil. Toda vidiš, take smo matere. Samo zase bi hotele imeti svoje sinove. Pa to ne gre.

Jela. Oh, mati, preprosite mojega očeta, da dovoli!

Katarina. Kaj, ali tvoj oče —

Jela. Oh, ne hudujte se nanj! Saj ni hudoben. Tako dober je moj oče. Samo zdaj mu je padlo v glavo in mi brani Petra, ga graja (joče), češ, da ne mara — ne, ne tega ne povem —

Katarina. Uboga moja hčerka. Ubogi moj Peter! Otroka, ne bojte se, jaz bom preprosila Martina, Jela, preprosih bom tvojega očeta. In potem ne bo več branil.

Jela. Prosim, prosim, mati!

Dalje prih.

Iz državnozbornih odsekov.

Parlament ima sicer na videz počitnice, zato pa so se sredi meseca začela velevažna posvetovanja po odsekih, ki naj pripravijo gradivo za zbornične seje, katerih prva bo menda 27. i. m.

Težišče obravnave je sedaj v finančnem odseku. Še pod Bienerthom je predložil finančni minister Bilinski zbornici cel kup finančnih predlogov. Novi davki naj bi odprli vir novih dohodkov državi in deželam. A Bienerthova vlada ni imela dovolj trdne večine, da bi ta načrt izpeljala. Med tem se je pa finančni položaj države zlasti vsled zunanjih dogodkov tako poslabšal, da se zdi vladi skrajno nujno, da dobi država novih dohodkov. Tudi je zvišanje državnih dohodkov pogoj zato, da stopi v veljavo službena pragmatika za uradnike in sluga, ki jo je sklenila večina v decembru. To in pa obupni položaj financ nekaterih dežel (zlasti Češke in Moravske), ki morajo plačevati za posojila oderuške obresti, da sploh morejo plačati uradnike in učitelje, je vzrok, da je prišel poslanec Steinwender s takozvanim malim finančnim načrtom, ki se je zanj izrekla tudi vlada. Zvišati se namerava več davkov, kar bo zadelo velike in male, tako, da se ne bo treba nikomur pritoževati, češ, da je samo on prizadet. Davek na žganje se naj zviša za 50 vinarjev, na 1 K 40 h. Osebnina se naj zviša pri tistih, ki imajo letno več kakor 10.000 K dohodka — po drugem načrtu 6000 K —, razven tega naj bi plačevali nečlenjeni za 15%, zvišano osebno dohodnino, oženjeni brez otrok 10%. Od teh dveh davkov si obeta država prav mnogo, zlasti ker hoče z namenom, da bi odslej stranke davkov bolj pošteno zapovedovale, odpustiti, kar se je zgrešilo v tem oziru za nazaj in vpeljati vpogled v trgovske knjige. Poleg tega se namerava uvesti davek na šumeča vina (šampanjca), na avtomobile in zvišati davek od plače (tantijem) upravnih svetnikov akcijskih družb in od stave pri dirkah. Finančni minister je prišel tudi s predlogom, naj se uvede davek na vžigalice, kakor ga imajo druge države, in se naj tako pripravi poddržavljenje (monopol) izdelovanja vžigalic. Kranjska dežela bi bila od teh davkov deležna svote nad en milijon kron letno. Sedaj se vrše o tem načrtu pogajanja med strankami, ker izkuša vsaka dežela doseči kolikor je mogoče največ deleža pri novih davkih.

Drugi teden bo zboroval narodnogospodarski odsek. V njem se bo začela po poročilu, ki ga bo podal dr. Krek, razprava o osrednji združni blagajni. Po drugih državah imajo že take blagajne. Pruska blagajna ima celó 85 milijonov mark premoženja, ima jo Francoska, Italija, celo Srbska in Bolgarija. Pri nas naj bi založila država 6 milijonov, poleg tega dajala prispevek za uradništvo in garantirala z 10 kratnim zneskom (torej za 60 milijonov), da bi se s tem potem dobil tudi denar avstro-ogrške banke za naše združništvo.

Novije vesti.

Dunaj, 16. januarja. Cesar je v sprejel v avdienci grofa Berchtolda in vojnega ministra Krobotina. Tu vlada prepričanje, da bodo koraki veselili v Turčiji brez vpeha. Nemški poslanik v Carigradu zopet dela težave, da se nota ne izroči.

Dunaj, 15. januarja. Pri zunanjem ministru grofu Berchtoldu so bili danesna posvetih: ruski, angleški in laški poslaniki.

Bukarešt, 16. januarja. Grof Berchtold je zagotovil Romuniji pri njenih zahtevah vso podporo Avstro-Ogrske.

Belgrad, 16. januarja. Odstopil je vojni minister Bejević in namesto njega je bil imenovan Božanović.

Belgrad, 16. januarja. Srbija je dala zaščitenje konzulu Prochaski. — Arnavti so poklali zopet mnogo Srbov, ki so bili na straži okoli Prizrena.

Sofija, 15. januarja. Danes je bil v Svilenu vojni posvet ministrov in generalov vseh štirih armad balkanskih držav pod predsedstvom bolgarskega kralja Ferdinanda. Dogovarjali so se o nadaljevanju vojne. Sklepi so tajni.

Carigrad, 15. januarja. Četa kurdskih vojakov v azijskem predmestju Skutari je siloma zahtevala, da naj se začne vojna in naj jih pošljejo na bojišče. Sultan jim je poslal pozdrav.

London, 16. januarja. Noto velevlástij bodo jutri izročili poslaniki turški vladi. Potem bo sklican veliki svet ali divan v Carigradu.

Jeruzalem, 16. januarja. Po vsi Siriji se širi agitacija, da bi Angleška zasedla deželo.

Atene, 16. januarja. Turška križarka „Mezidje“ je v megli priplula iz Dardanel do otoka Sira in bombardirala skladišče premoga in smodnika, pa se ni vnelo. Parnik „Makedonijo“, ki je bil v pristanišču, je poveljnik potopil, ker se je bal, da ga končajo Turki, ki so nanj streljali. Parnik bodo lahko dvignili.

Pariz, 17. januarja. Danes je volitev predsednika francoske republike, katerega bo volilo 300 senatorjev in 591 poslancev. Največ upanja, da bi bil izvoljen, je imel sedanji predsednik Poincaré. Židje in radikalci so pa bolj za Pamsa, ker je večji sovražnik katoličanov in prijatelj Dreyfusovcev. Pri volitvi za poizkušnjo je dobil Pams 323, Poincaré pa 309 glasov.

London, 16. januarja. Zbornica je sprejela „Home-rule“ s 368 glasovi proti 258 glasovom.

Madrid, 15. januarja. Kralj ima dogovore z Ascaretom, voditeljem republikancev in se popolnoma nagiblje na liberalno stran. Šole hoče prepeljati z brezverskim duhom. Katoličane čakajo težki časi.

O železnici Loka—Sv. Lucija je baje rnel železniški minister, da se ne bo gradila, ker manjka drobiža in ker nima zgradba te progé več tistega stratežičnega pomena, kakor pred letom.

Nové iznajdbe. V Frankobrodu so poizkusili nov motor, ki dobiiva gonilno električno moč naravnost iz zemlje in zraka. V Parizu so pa iznašili nov brezžični brzovajni aparat, s katerim se bo lahko na velike daljave brzovajilo po 200 besed v eni minuti.

Za smeh in kratek čas.

Dober razložek. Silno vesten in natančen jud pride k rabincu (judovskemu duhovniku) in ga vpraša: „Ali smem na sveti sobotni dan ubiti bolho?“ — Po kratkem premišljevanju odgovori rabinec: „Da, smeš!“ Potem vpraša jud nadalje: „Ali je pa dovoljeno tak dan ubiti tudi uš, ne da bi se kaj pregrešil zoper svetost sobote?“ — „To pa ni dovoljeno; s tem bi se pregrešil!“ — Jud debelo gleda, a rabinec mu stvar pojasni takole: „Bolho smeš ubiti zato, ker ti bolha lahko na sveti sobotni dan proč skoči: uši pa ne, ker ta tako ostane pri tebi...“

Salamonova modrost. Mož prinese ženi kilo mesa za kosilo. Opoldan mesa ni na mizo. Žena se izgovarja, da ga je mačka ukradla in vsega snedla. Mož ženi ne verjame, ker ga je večkrat varala, zato reče: „Vjemi mačko in mi jo prinesi!“ To se zgodi. Mož dené mačko na tehtnico in ta tehtna ravno kilogram. „To je tedaj eno kilo mesa, — kje pa je zdaj mačka?“

Smola. Postopač sloni na mostu in ogleduje zadnji groš, ki ga še ima, ter premišljuje, kaj bi z njim naredil, kar mu smukne z dlani v vodo. Gleda za njim in vzdihne: „Utopil bi te bil — tako ali tako, — ampak ne v vodi!“

Prva sodna obravnava je bila v raju — zadnja bo na koncu sveta.

Nebeški razgovor. Modrijan se pogovarja z Bogom nekako takole: „Ljubi Bog, kako dolgo traja pri Tebi éna minuta?“ — „Tisoč let.“ — „Ljubi Bog, koliko je pri Tebi milijon goldinarjev?“ — „En vinar.“ — „Ljubi Bog, daj mi en vinar.“ — „Počakaj eno minuto!“

Smola. V restavraciji naenkrat ugasne električna luč, celo četré ure je tema. Neki gost pravi (záse): „Da sem moral vendar ravnokar plačati, ko je še luč gorela — imam res smola!“

Tudi vzrok. Pri učiteljski izkušnji bi imela neka kandidatinja „pasti“. Vodja se pa zanjo potegne, rekoč: „Gospodje, ali hočemo, da bo samo ta padla? Jaz nisem za to: kajti njene naloge niso ravno posebno slabe in drugič je pa tako čedne postave, da se bo gotovo kmalu omožila!“

Priznanje. Dva Juda se srečata. Prvi vpraša drugega: „Kako ti gre?“ — O, prav dobro.“ — „Saj se na tebi vidi; kajti danes si tako elegantno oblečen; pred par tedni si nošil ravno tako povaljano obleko kot jaz.“ — „Ja, med tem časom sem namreč banko odprl.“ — „Ali res, kako pa?“ — „Z vetrihom.“

Lahek pogoj. Mlada žena reče možu, da je sicer z vsem prav zadovoljna; samo ta pogoj stavi, da mora mož skrbeti za hrano družine in ne žena. „O, seveda,“ odgovori mož, to je samo obsebi razumljivo. Saj vemo, da je samo enkrat žena (Eva) dala možu jesti — in še danes vsi trpimo zavoljo tega.“

Razni novi ženski poklici. Na vseh poljih človeške delavnosti tekmuje ženska od leta do leta bolj z možem. Dočim je v prejšnjih letih opravljala ženska le domača dela, jo dobimo danes povsod v trgovinah, v pisarnah, na pošti ali kot drugačno uradnico. Kolikor srečne se te ženske tudi čutijo v svojem delovanju, vendar ne smemo pozabiti, da je pravzaprav pravi poklic ženske, biti dobra gospodinja. Ali je kaj lepšega, kakor skrbeti z vso ljubeznijo za rodbino, z udanostjo oskrbovati svojega moža in svoje otroke ter jim vsak dan storiti kaj dobrega na primer pogdati jim za zajtrk in za malico splošno priljubljeno Katherinjevo Kneippovo sladno kavo kot kavino pijačo? To naravno žensko najbolj srečno in najbolj zadovoljno.

I. izkaz daril, poslanih na Dijaško kuhinjo v Kranju: Posojilnica na Slapu (po nadučitelju I. Puncužu na Vrhopolju) 50 K, občina Strazišče 5 K (izročil prof. M. Pirnat), profsorski kolegij za oktober 4 K, meščani za več mesecev 447-40 K, mestna občina Škofja Loka 50 K, kaz. poravnava Blaž Košir in Franciška Bernik iz Hraša (plača slednja) 10 K, meščani za november 20-60 K, prof. kolegij za november 4 K, dijaki za oktober 214 K, dekan Koblar 25 K, nadučitelj Fr. Luznar na Primskovem za l. 1913 10 K, prof. kolegij za dec. 5 K, meščani za december 8-60 K, dijaki za november 158 K, R. Thaler v Škofji Loki kot novoletno darilo 20 K, lekarnar Erv. Burdych istotam 10 K, Fr. Peterlin, c. kr. sodni svetnik v Kranjski Gori 10 K, notar Niko Lenček v Škofji Loki 5 K, lekarnar J. R. Hočevar na Vrhniki 10 K, Nikolaj Križaj, župnik na Ovišah, 5 K, Franc Kušar, nadžupnik v Mengšu, 40 K, Simon Žužek, župnik v Vodcah, 20 K, Al. Pavlin v Podbrezjah namesto venca dr. Janku Vilfanu 15 K, Val. Aljančič, duh. svetnik na Primskovem, za l. 1913 10 K, meščani v januarju 50-60 K, prof. kolegij za januar 4 K, dijaki za december 129 K in prof. dr. Sim. Dolar v spomin i šestošolcu Zupancu 5 K. Skupaj 1345-20 K Vsem p. i. darovalcem srčna hvala! — Po decembru m. l. je bilo sprejetih 52 podpirancev, med katere se je razdelilo do vsotega 11. jan. 1913 3904 kosil in 3742 večerij, za kar je bilo plačati 1690-22 K, tako da presegajo izdatki dohodka za 345-02 K. Zato se obrača odbor dijaške kuhinje v Kranju do blagih dobrotnikov z uljudno prošnjo za nadaljne prispevke, da ne bi bil vsled pomanjkanja sredstev pristiljen, odtegniti kakemu pridnemu učencu podporo.

V neizrečni žalosti naznanjamo pretresljivo vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, oziroma mati, sestra, svakinja in teta, gospa

Olga Šavnik, roj. Mally

dne 17. januarja opoldne po dolgotrajni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v nedeljo, dne 19. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi.

Rajnico priporočamo v blag spomin.

V Kranju, dne 17. januarja 1913.

Dr. Edvard Šavnik

in otroci:

Marta, Vera, Meta, Olga, Bogdan, Leon in Renata.

Kmetijstvo.

Molza brejih krav. Krave imajo pred otelitvijo včasih veliko, boleče vime. Take krave je treba pomolziti, in sicer prav nalahko in previdno. Vime naj se potem umije z mlekom. Če je vime že zateklo, vzemimo sirovo maslo, v katerem smo zarmenili nekoliko čebule ter namažimo z njim vime (seveda, ko je sirovo maslo že precej ohlajeno, ne več vroče).

Goreč petrolej pogasimo z mlekom, ne z vodo.

Driska konj. Žakljevino zmočimo v gorki vodi in jo dobro ovijemo. Ž njo ovijemo konju prsi, trebuh in hrbet. Potem pokrijemo žival s suhimi žaklji in z dvema gorkima odejama, kateri dobro privežemo z dolgim trakom, da se žival ne prehladi. Žival se ogreje in bolečine ponehajo. Če sredstvo ne pomaga takoj, naj se ponavlja.

Strup za vrane je fosforov sirup. Dovolj je za uporabo tega strupa dobimo pri okrajnem glavarstvu. Posoda sirupa, katerega se pomeša v kri ali med krompir, stane 7 K ter zadostuje za 25 litrov krvi ali pa za sod kuhanega krompirja.

Višjega štab, zdravnika in fizika dr. Schmidta znamenito

OLJE ZA SLUH 334 10-6

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhoto, tečenje in ušes, šumenje po ušesih in naglušnost, tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K z navodilom o uporabi.

Dobiva se samo v lekarni na Novem trgu v Celovcu.

Zvonolivarna

Max Samassa v Ljubljani

119 44-44

se priporoča za vli-vanje zvonov za zvo-nike z ubranim ter milodonečim glasom.

Do konca leta 1911 je razposlala 6887 komadov zvonov za zvo-nike v skupni teži od 2,674.508 kg.

Cerkveni svečniki in viseče svetilke (lustre), kanonske table v odgovar-jajoči izdelavi od težko lite medii in zelo trpežne snovi.

Proračuni in ilustrirani ceniki na zahtevanje brez-plačno in poštine prosto.

Jakob Košmerlj

edna slovenska tvrdka te vrste
v Trstu, ulica St. Martiri 11.
Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. pošt. hran. št. 121.805.

Priporočam slavnemu občinstvu **veliko za-logo kave, čaja, južnega sadja i. t. d.**

Postrežba točna in solidna. 113 38
Na deželo pošiljam prosto vožnje po povzetju po železnici in v zavitkih po pošti.

Cenik izhaja štirikrat na leto.

Ceno češko posteljno perje!

1 kilo sivega oskubenega 2 K, bolj-šega 2-40 K, napolbelega 3-60 K, be-vega 4-80 K, mehkega 6 K, prve vrste 7-20 K, boljše vrste 8-40 K, najfinejše snežno-belo 9-60 K. — **Izgotovljene po-stelle** iz gostonitkastega, rdečega, modrega, be-lega ali rmenega nankina, dobro nabasana pernica ali spodnja pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, 10, 12, 15, 18 K, 200 cm dolga, 140 cm široka, 13, 15, 18, 21 K. Zglavnice, 80 cm dolge, 58 cm široke, 3, 3-50, 4 K, 90 cm dolge, 70 cm široke, 4-50, 5-50, 6 K. Neugajajoče se zamenja ali denar povrne! Ob-širen ilustrirani cenik povesod zastoj in poštine prost.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes št. 371 pri Pizou (Češko). 302 12-11

Glasom enako se glasečih sodb glavnih zdravnikov dunajske c. kr. splošne bolnice v Wiedenskem okraju se je naravnina **Franz Jožef-ova** grenčica izkazala odlično po prijetni lastnosti, da učinkuje zanesljivo razkrajajoče in odvajajoče že v malih količinah in brez vsakih drugih stranskih pojavov. 28

Najfinejši okus zrnate kave
slastno — dišeče — osvežujoče

Naznanilo.

Na mnoga vprašanja jav-ljamo članom obrtne zadruga v Kranju, da prične „Pomožna blagajna“ (bolniška blagajna) poslovati

s 1. februarjem 1913.

Načelstvo zadruga.

Moja stara izkušnja me uči in drži, da tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svetovno-znana **Steckenpferd lilijino mlečno milo** Berg-manna in dr., Tešin ob Labi. — Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. — Ravnotako je brez primere Bergmannova lilijina krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v škatljicah po 70 vin. se dobi povesod. 147 50-40

Stalno službo išče vrtnar

vešč slovenskega in nemškega jezika ali pa tudi vzame kak vrt v najem.

Več pove upravnishvo „Gorenjca“.

11 2-2

Sprejem takoj izurjenega mlinarja

10 3-1 Ivan Kosiša, mlinar, Ilovek, p. Kranj.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzhaecker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure popoldne izven velikih praznikov na razpolago. 16 52-3

Najvarnejše in najugodnejše se naloži denar v

4 1/2 odstot. pupilarno varnih zastavnih listih in komunalnih zadolžnicah Kranjske deželne banke v Ljubljani

za katere jamči Kranjska dežela. — Komadi po K 100, 200, 1000, 2000 in 10.000.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Radovljici

ki ima svojo pisarno v hotelu Basti, 1. nadstropje in svoje uradne ure vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne, naznanja, da

od 1. januarja 1913 dalje obrestuje vse hranilne vloge po

4 3/4 %

tako, da vsak vlagatelj prejme letno čistih obresti od vsakih 100 kron 4 krone 75 vinarjev.

Načelstvo.

14 3-2

Krasna birmanska darila!

IVAN LEVIČNIK urar in trgovec v Kranju priporoča svojo

veliko zalogo ur, zlatnine in srebrneni

Najnižje cene brez konkurence.

Solidna postrežba.

5 52-3